

Hvordan stoppe påvirkning av forurensning av drikkevannet?

For å gjøre effektive tiltak for å forbedre drikkevannskvaliteten er det viktig å gjøre følgende:

1. **Identifisere mulige kilden til forurensningen.** Er det f.eks. tilsig inn i brønnen eller grunnvannssystemet fra bakkeoverflate, fra lekkasje fra kloakksystem, fra egen eller andres utedo, fra fjøs etc.?

Det deles gjerne inn i to typer uønsket tilsig:

- Konstante tilsig som skjer hele tiden eller regelmessig som tilsig fra fjøs, beiteområder, permanente kloakklekkasjer, utedoe i bruk etc.,
- Tilfeldige tilsig fra enkelthendelser som for eksempel ekstremnedbør, flom, ulykker, eller tilfeldige opptreden av ekskrementer fra dyr og mennesker ved tilførselspunktet for drikkevannet etc. Slik påvirkning skjer gjerne i drikkevannskilder som er dårlig beskyttet ved åpne brønner, inntak fra elver som kan være utsatt for utslipp etc.

2. **Stoppe eller redusere muligheten for at forurensningen kommer til drikkevannet.**

Så lenge kilden til forurensningen er kjent kan:

- Kilden fjernes hvis dette er praktisk mulig. Dette kan la seg gjøre dersom det er et konstant tilsig.
- Drikkevannsvannkilden kan beskyttes bedre mot tilsig ved å blokkere forurensningsveien hvis kilden ikke lar seg fjerne, eller så kan man forsøke å redusere muligheten for slike tilsig uten at tilgangen på rent vann blir borte. Hvilke tiltak som bør gjøres er avhengig av drikkevannskilden og de lokale forholdene. En bedre beskyttelse av vannkilden reduserer gjerne tilfeldig tilsig (men kan også fjerne konstant tilsig). Typiske tiltak kan f.eks. være:
  - å legge lokk og lås på brønn for å hindre tilgang av dyr og mennesker,
  - bygge opp voller for å avlede forurenset overflatevann for å hindre inntrengning i og rundt brønn
  - Heve brønnrøret eller kanten rundt brønnen for å hindre inntrengning av forurenset overflatevann.
  - Redusere tilgangen for beitedyr i tilsigsområdet eller bekken/elven vannet kommer fra.
  - Tette rundt brønnrør for å hindre at forurenset vann siver ned langs røret.
  - Vurdere om vanninntaket i bekk/elv bør flyttes.
- Dersom det ikke er praktisk mulig å hindre forurensningen kan det installeres rensfiltre eller tilpassede rensanlegg som kan fjerne forurensning fra vannet før det kommer ut i kranen. Dette kan utføres av rørleggerfirmaer eller tilbydere av små vannrenseanlegg (søk «renseanlegg for drikkevann» på Google).
- Dersom forurensningen er så stor/alvorlig at vannrensing ikke er egnet, eller dette blir uforholdsmessig dyrt, bør det vurderes å finne andre vannkilder.

3. **Rense systemet.** Etter at tiltakene er utført bør brønnen renses og vannsystemet spyles/vaskes for å fjerne begroing og eventuelle rester av gammel forurensning.

4. **Ta nye prøver** når tiltakene er utført for å sikre at tiltakene har hatt en effekt.

